

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	28 ก.ย. 2555	22	7845	5

รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

วัดพระสิงห์ เชียงใหม่

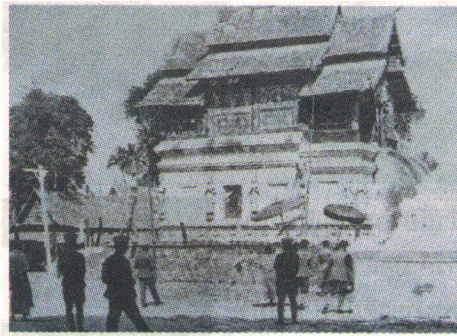
“วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกที่อยู่คู่เชียงใหม่มาทุกยุคสมัย ถือเป็นวัดเก่าแก่สำคัญวัดหนึ่งของเชียงใหม่มีประวัติการก่อสร้างยาวนานถึง 640 ปี แล้ว วัดพระสิงห์ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวเชียงใหม่ที่ให้ความศรัทธาและจะเดินทางมาเคารพสักการะกันอย่างเนืองแน่นเป็นประจำ ดังนั้นโบราณสถานโบราณวัตถุและศิลปกรรมต่างๆ ที่อยู่ในวัดนี้จึงมีคุณค่ายิ่งต่อจิตใจของชาวเชียงใหม่อย่างแยกจากกันไม่ออก”

เมื่อเอ่ยชื่อวัดพระสิงห์วรมหาวิหารเชื่อว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศย่อมจะรู้จักและเคยได้เข้าไปนมัสการพระพุทธสิหิงค์หรือพระสิงห์กันมาบ้างแล้ว โดยเฉพาะคนเชียงใหม่เองต่างเคารพศรัทธาพระพุทธสิหิงค์เป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้ในทุกปีมีการอัญเชิญพระพุทธสิหิงค์ออกมาให้ประชาชนได้สรงน้ำกันในวันสงกรานต์หรือประเพณีปีใหม่เมือง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	28 ธ.ค. 2555	22	7845	5

วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกที่อยู่คู่เชียงใหม่มาทุกยุคสมัย ถือเป็นวัดเก่าแก่สำคัญวัดหนึ่งของเชียงใหม่ มีประวัติการก่อสร้างยาวนานถึง 600 กว่าปี วัดนี้ในอดีตเคยเป็นวัดที่ตั้งอยู่กลางเมืองเชียงใหม่ ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับชื่อวัดพระสิงห์ที่สำคัญเห็นจะได้แก่

เมื่อครั้งที่ท้าวมหาพรหม เจ้าเมืองเชียงรายได้พระพุทธรูปหรือที่ชาวเชียงใหม่เรียกว่า “พระสิงห์” มาจากเมืองกำแพงเพชรและได้นำขึ้นมาถวายให้พระเจ้าแสนเมืองมา กษัตริย์เมืองเชียงใหม่นั้น พระองค์ได้อัญเชิญพระพุทธรูปองค์นี้ขึ้นมาตามแม่น้ำปิง เมื่อขบวนเรือมาถึงเชียงใหม่ เป็นเวลาค่ำแล้วจึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นจากเรือ แล้วนำไปประดิษฐานไว้บนบกที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งทางฝั่งตะวันออกแม่น้ำปิง

ปรากฏว่าในคืนนั้นได้เกิดปรากฏการณ์อัศจรรย์ขึ้น โดยได้มีแสงสว่างลุกโชติช่วงขึ้นที่องค์พระพุทธรูป แสงสว่างนี้เป็นลำยาวขึ้นไปบนท้องฟ้าพาดไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ที่พบเห็นต่างเชื่อว่า นี่เป็นอิทธิฤทธิ์ของพระพุทธรูป ต่างพากันมาราบไหว้ด้วยความศรัทธา จากนั้นจึงนำขึ้นประดิษฐานบนราชรถบุษบก ตั้งขบวนแห่แหนลากจากทำน้าวังสิงห์คำ เพื่อจะนำไปประดิษฐานที่วัดสวนดอก แต่พอขบวนลากราชรถมาถึงวัดลีเชียงพระราชรถก็หยุดเสียเฉยๆ แม้ผู้คนจะช่วยกันลากอย่างไรก็ไม่ไป

พระเจ้าแสนเมืองมา จึงได้อาราธนาอัญเชิญพระพุทธรูปเข้าประดิษฐานไว้ในวิหารวัดลีเชียงพระ แล้วจัดให้มีการฉลองสมโภชขึ้นนับแต่นั้นมา พระพุทธรูปองค์นี้ได้ประดิษฐานอยู่ที่วัดลีเชียงพระ ผู้คนชาวเชียงใหม่จึงเรียกวัดนี้ใหม่ว่า วัดพระสิงห์ สมัยก่อนที่วัดนี้จะถูกเรียกว่า วัดพระสิงห์นั้น เดิมมีชื่อว่า วัดลีเชียงพระ เพราะตั้งอยู่ใกล้ตลาด ชาวบ้านเรียกตลาดที่อยู่กลางเวียงว่า “กาดลี” คำว่า “เชียง” ก็คือ เวียง หรือ เมือง ดังนั้นวัดที่ตั้งอยู่ใกล้ตลาดเมืองจึงเรียกว่า “วัดลีเชียงพระ” ซึ่งแปลว่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	28 ก.ย. 2555	22	7845	5

“วัดตลาดเมือง” ครั้นเมื่อพระเจ้าแสนเมืองมากษัตริย์เมืองเชียงใหม่ลำดับที่ 8 แห่งราชวงศ์มังรายได้อัญเชิญพระพุทธรูปทองคำจากเมืองเชียงรายมาประดิษฐานไว้ที่วัดนี้ แล้วจึงเรียกชื่อว่า วัดพระสิงห์

วัดพระสิงห์ ตั้งอยู่บริเวณกลางเมืองเชียงใหม่หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ในบริเวณวัดมีโบราณสถานที่สำคัญและเก่าแก่ เช่น วิหารวัดพระสิงห์ เดิมสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้ากาวิโรศต่อมาเมื่อวิหารชำรุดทรุดโทรมลง ครุฑพาประชาชนจึงไปนิมนต์ครูบาศรีวิชัยมาบูรณะและสร้างใหม่หมดทั้งหลัง ซึ่งสร้างเป็นศิลปะแบบล้านนาผสมเชียงแสน ความโดดเด่นของวิหารวัดพระสิงห์ก็คือความชันของหลังคาจะกลมกลืนกับตัวอาคารที่สร้างด้วยอิฐฉาบปูน ครึ่งอิฐครึ่งไม้มีฝาพับ แผ่นผิงของโบสถ์วิหารที่สร้างกันเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าธรรมดา โดยมากเป็นโรงใหญ่ไม่มีระเบียงล้อมรอบ ดังนั้นเสาภายนอกอาคารจึงไม่แสดงความสำคัญเหมือนโบสถ์วิหารในรุ่นต่อมา ประตูทางเข้ามักจะมีรูปปั้น มีซุ้ม ส่วนมากจะทำเป็นรูปพญานาค สิงห์ หรือนกยูง อันเป็นศิลปะของพุกาม

วิหารลายคำในวัดพระสิงห์ สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าศิริธรรมจักรพรรดิราช หรือพระเมืองแก้ว กษัตริย์ล้านนาไทย องค์ที่ 13 พระองค์ทรงเห็นว่าวัดพระสิงห์ชำรุดทรุดโทรมมาก จึงโปรดให้บูรณะวัดพระสิงห์ใหม่ แล้วสร้างวิหารลายคำเพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปทองคำ วิหารลายคำนี้มีลวดลายปูนปั้นที่สวยงามปราณีตบรรจงมากแสดงให้เห็นฝีมือของช่างในยุคหนึ่งว่าเจริญถึงที่สุด ตัววิหารลายคำสร้างตามแบบศิลปกรรมของภาคเหนือ มีรูปปั้นพญานาค 2 ตัวอยู่บันไดหน้า และใกล้ๆ พญานาคมีรูปปั้นสิงห์ 2 ตัว บริเวณฝาผนังในวิหารลายคำมีภาพเขียนสีน้ำมันด้วยฝีมือของช่างสกุลล้านนา ด้านทิศเหนือเขียนเรื่องสุวรรณหอยสังข์ ด้านทิศใต้เขียนภาพสุวรรณหงส์ ภาพบางส่วนถูกน้ำฝนและความชื้นทำให้ลบเลือนไป ปัจจุบันกรมศิลปากรได้เข้ามาบูรณะตัววิหารลายคำให้มั่นคงแข็งแรง ภายในวิหารยังเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	28 ก.ย. 2555	22	7845	5

ปางมารวิชัยขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้างประมาณ ศอกเศษ พระพุทธรูปองค์นี้ประดิษฐานอยู่ในวัดพระสิงห์เป็น 1 ใน 3 ของพระพุทธรูปสำคัญในเมืองไทย เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะสวยงาม พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายสังฆาฏิสั้นขาดเหนือถัน นิ้วพระหัตถ์ทั้งสี่ไม่เสมอกัน วงพักตร์สั้นกลม ขนงโคง พระนาสิกงุ้ม พระโอษฐ์เล็ก พระหนุเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ไม่มีไร พระศกเป็นขอบ ตอนต่อกับวงพระพักตร์ พระเมาลีเป็นต่อมคล้ายดอกบัวตูม ฐานเป็นบัวหงายมีกลีบน้อยแซมตอนขึ้นบนและมีเกสร เป็นลักษณะของพระพุทธรูปสมัยเชียงแสนรุ่นเก่า ทุกปีเมื่อถึงช่วงเทศกาลสงกรานต์หรืองานประเพณีปีใหม่เมือง ทางราชการจึงได้ัญเชิญพระพุทธรูปองค์นี้ไปประดิษฐานบนรถบุษบกแห่ไปรอบเมืองเพื่อให้ศรัทธาประชาชนได้พากันมาสรงน้ำเนื่องในเทศกาลปีใหม่

วัดพระสิงห์ นอกจากจะมีประวัติการก่อสร้างมายาวนานจนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกแล้วนั้น วัดพระสิงห์ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวเชียงใหม่ที่ให้ความศรัทธาและจะเดินทางมาเคารพสักการะกันอย่างเนืองแน่นเป็นประจำ ดังนั้นโบราณสถานโบราณวัตถุ และศิลปกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในวัดนี้จึงมีคุณค่ายิ่งต่อจิตใจของชาวเชียงใหม่อย่างแยกจากกันไม่ออก

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

00083

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2556/

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 28 ต.ย. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 7845	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th.